

Regeringskansliet
m.remissvar@regeringskansliet.se
jorgen.sundin@regeringskansliet.se

Diarienummer
M2022/01470

Datum
2022-10-31

Remissvar från BirdLife Sverige gällande EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

BirdLife Sverige delger här nedan ett kortfattat remissvar. Vår ståndpunkt är samstämmig med övriga miljö- och naturvårdsorganisationer. Med stöd av vetenskapen inser vi att Europas natur måste återuppbbyggas. Oavsett vilket egenvärde vi tilldelar naturen och de ekosystem den består av, så är det otvetydigt att restaureringen av den även måste ske för mänsklighetens skull.

Övergripande om förslaget

BirdLife Sverige ser positivt på att vikten av naturbaserade lösningar lyfts fram som ett sätt att gynna naturliga koldioxidlager och koldioxidsänkor för att bekämpa klimatkrisen. Förutom att öka kolinlagringen och dämpa de negativa effekterna av ett förändrat klimat bidrar naturbaserade lösningar till att minska näringsläckage och erosion samtidigt som den biologiska mångfalden gynnas.

BirdLife Sverige delar den konsekvensanalys som EU-kommissionen lägger fram och menar att Sverige måste bidra till att genomföra en ambitiös restaurering av våra gemensamma ekosystem. Nyttan kommer med stor marginal att överväga kostnaderna, vilket kommissionen med flera visat i ekonomiska kalkyler baserat på vetenskapliga fakta. Vinsterna kommer att bli stora, för såväl enskilda svenska medborgare som landet Sverige, i synnerhet på lång sikt eftersom det garanterar bibehållna ekosystemtjänster. Detta är en förutsättning för vårt framtida välstånd. Hur ska annars jord- och skogsbruket, som bygger på just bibehållna ekosystemtjänster, kunna överleva? Hur ska mänskligheten kunna finnas kvar på längre sikt om den pågående utarmningen av ekosystemen tillåts fortsätta? BirdLife Sverige undviker gärna att måla upp apokalyptiska framtidsscenarier, men i det här fallet är det onekligen högst rimligt att göra det. Vi måste kunna kräva att våra politiker verkligen förstår konsekvenserna av att *inte* genomföra en ambitiös restaurering av våra ekosystem. Därutöver tillkommer förbättrad vattenkvalitet, minskade utsläpp av klimatgaser, ökad kolinlagring, minskad sårbarhet mot väderfenomen och naturkatastrofer, mindre risk för angrepp från exempelvis granbarkborre, ökad pollination, bättre förutsättningar för levande landsbygd (inklusive arbetstillfällen) samt stärkta sociala och kulturella värden (såsom friluftsliv och jakt).

Lagförslaget om restaurering är en unik möjlighet att återfå välmående natur i Europa och gynna både den biologiska mångfalden, klimatet och människorna. Restaurering av ekosystem som torvmarker, skogar och havsgräsängar kan bidra till att minska utsläppen och binda miljontals ton kol varje år¹. Restaurering av natur utgör vår mest effektiva klimatanpassning eftersom den kommer att öka resiliensen mot torka, översvämningar och andra extrema väderförhållanden. Följaktligen bidrar den också till långsiktig livsmedelssäkerhet². Restaurering och bevarande av naturen kan också medföra många socioekonomiska fördelar³ såsom hållbara jobb, rekreativsmöjligheter och fördelar för människors hälsa⁴. I kommissionens konsekvensanalys dras slutsatsen att investeringar i restaurering av natur ger mellan 8 och 38 euro i ekonomiskt värde för varje euro som spenderas. Resultatet kan i första hand tillskrivas ekosystemtjänster,

¹ Kopsieker L, Costa Domingo G & Underwood E. 2021. *Climate mitigation potential of large-scale restoration in Europe. Analysis of the climate mitigation potential of restoring habitats listed in Annex I of the Habitats Directive*. Policy Report, Institute for European Environmental Policy.

² https://www.restorenature.eu/File/Food_security_nature_restoration_factsheet_020622.pdf

³ https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/wwf_factsheet_nature_restoration_soc_economic_web.pdf

⁴ https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/wwf_factsheet_nature_restoration_health_web.pdf

vilka spelar en ovärderlig roll för att trygga tillgången på livsmedel samt balansera klimatet och stärka ekosystemens motståndskraft. Restaurering av natur är utan tvekan en av de bästa investeringarna vi kan göra.

Kommissionen poängterar i sitt förslag att utsikterna för den biologiska mångfalden och ekosystemen är dystra. Nuvarande strategier, som i betydande delar vilar på frivillighet, fungerar uppenbarligen inte och det finns ett stort underskott när det gäller genomförandet av naturvårdsdirektiven både i Sverige och inom övriga EU. I den nya strategin för biologisk mångfald har EU därför fastställt mål för att skydda mer natur, men det betonas samtidigt att enbart skydd är otillräckligt. För att vända förlusten av biologisk mångfald krävs större ansträngningar för att återställa naturens hälsa, såväl inom som utanför skyddade områden. Framför allt bör våt- och torvmarker, vattendrag, skogs- och jordbruksekosystem restaureras.

Förslaget syftar till att komplettera befintlig miljöpolitik och är utformat för att fungera i synergi med EUs miljölagstiftning. Tydliga kopplingar finns bland annat till EUs nya skogsstrategi, med restaureringsåtgärder som kommer att förbättra skogarnas biologiska mångfald och positiva klimatpåverkan. Att restaurera ekosystem och öka den biologiska mångfalden är en hörnsten för den europeiska gröna given.

Säkerställande av friska ekosystem och hantering av pågående klimatförändringar hänger oundvikligen ihop. EUs klimatpolitik, till exempel klimatlagen⁵ och 55 %-paketet (särskilt förslaget till förordning om förändrad markanvändning och skogsbruk⁶), betonar naturliga kolsänkors avgörande betydelse för att fånga in och lagra koldioxid. För att så ska ske måste ekosystemen vara någorlunda intakta. Friskare ekosystem med större biologisk mångfald är mer resilianta mot klimatförändringar och är också effektiva för att förebygga katastrofer och minska riskerna med dem. Jordbruk, skogsbruk och fiske är sektorer som är beroende av ekosystem i gott skick. Restaureringsåtgärder är därmed avgörande för att upprätthålla en god ekonomi inom dessa sektorer.

Precis som med EUs klimatlagstiftning är det nödvändigt med ett kraftfullt och tydligt övergripande EU-mål för att mobilisera medlemsstaternas åtgärder i den omfattning som krävs. Att det övergripande målet omfattar enskilda, ekosystemspecifika mål i den föreslagna förordningen gör den tydligare, mer konkret samt lättare att genomföra och följa upp. För att säkerställa att varje medlemsstat bidrar på ett rättvist sätt måste arealbaserade mål ingå i de nationella planerna som ska uppfylla det övergripande målet.

Kommissionen föreslår tidsbundna mål för återställande till högkvalitativ natur, vilket är helt nödvändigt. Vidare är det tydligt och självklart att restaurerade områden inte får försämrats efter genomförda åtgärder. Dock behöver det klargöras att restaurerad natur som uppfyller krav för formellt skydd (till exempel Natura 2000) ska införlivas i de minst 30 % av Europas areal som vetenskapen har bedömt utgör "tröskel" för att biodiversitet och ekosystem ska bibehållas på lång sikt. Restaureringsåtgärderna måste också ta hänsyn till behovet av förbättrad konnektivitet, för att skapa "sammanhängande" ekosystem.

Förslaget är i stora delar ambitiöst men fullt möjligt att uppnå i både Sverige och EU som helhet med hjälp av ökade incitament för restaurering, nya marknadslösningar och en politik som fokuserar mer på ekosystemens långsiktiga produktivitet. Det offentliga samråd som hållits visade på ett mycket stort stöd för

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999.

⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2018/841 vad gäller omfattning, förenkling av regler för efterlevnadskontroll, fastställande av medlemsstaternas mål för 2030 och åtaganden för att kollektivt uppnå klimatneutralitet 2035 i sektorn för markanvändning, skogsbruk och jordbruk, och (EU) 2018/1999 vad gäller förbättrad övervakning, rapportering, uppföljning av framsteg och översyn. COM/2021/554 final.

bindande restaureringsmål. Många miljoner EU-medborgare, miljöorganisationer och mer än 1400 forskare har öppet visat sitt stöd och uppmanat EU-kommissionen att verka för en ambitiös restaurering av Europas natur. Även många företagsföreträdare kräver att restaureringsförordningen måste genomföras omgående⁷.

Subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

Sveriges riksdag har på uppmaning av miljö- och jordbruksutskottet framfört till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande att man anser att kommissionens förslag strider mot subsidiaritetsprincipen samt att kommissionens förslag innehåller detaljerade regleringar om jordbrukets markanvändning och skogliga frågor som inte står i proportion till förslaget mål och syfte. Grunden för denna inställning är att fem av riksdagens åtta partier anser att Sverige ska fortsätta med det jord- och skogsbruk som bedrivs idag, trots att det är uppenbart att den "frihet under ansvar" som det innebär definitivt inte når upp till EU-lagstiftningens hänsynskrav⁸, och än mindre till såväl svenska som internationella miljömål.

Sannolikheten att Sverige skulle få gehör för sina invändningar måste anses närmast försumbara. I första hand är skrivelsen en signal om att Sverige även fortsättningsvis kommer att motverka EUs intentioner att skapa en hållbar framtid för Europa, vilket högst sannolikt kommer att ligga Sverige till last framöver. Kommissionen har tydliggjort att frivilliga åtaganden från medlemsstaterna inte räcker och att det därför nu krävs samordnade åtgärder i stor skala för att ta itu med förlusten och förstöringen av biologisk mångfald. Kommissionen sammanfattar i (75) att: *"eftersom målen inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål."*

Våtmarker

Nästan en fjärdedel (i slättlandskapet så mycket som 90 %) av svenska våtmarker har försvunnit till följd av i första hand markavvattning för jordbruk och skogsbruk. Att skydda, restaurera och skapa nya våtmarker är en av de absolut bästa investeringar vi kan göra för att snabbt, effektivt och till låg kostnad uppnå klimatanpassning, minskad klimatpåverkan, biologisk mångfald, vattenrening och välmående (rekreation). Redan i dagsläget genomförs många positiva våtmarksprojekt, men arbetet måste intensifieras och ges ytterligare (tämligen omfattande) ekonomiska prioriteringar.

Myr- och torvmarker

Mer än hälften av EUs myrmarker har utarmats genom dikning⁹. Dikade torvmarker står nu för cirka 7 % av EUs totala utsläpp av växthusgaser¹⁰ och måste utifrån klimataspekten vara ett centralt inslag i lagen om restaurering av natur. Att torvmarker har enorm betydelse i sammanhanget visas bland annat av det brev som ett stort antal miljöorganisationer skickade till EU-kommissionen i juni 2022 (bilaga 1). I synnerhet ur klimatsynpunkt är omfattningen av vattennivåhöjningen avgörande, varför det är viktigt att betona återvåtning och inte annan form av restaurering.

Sverige rapporterade 2021 ett årligt utsläpp på 11,6 miljoner ton koldioxidkvalenter från dränerad torvmark¹¹, vilket överstiger de årliga utsläppen från personbilstrafiken. I den brukade svenska skogen finns

⁷ <https://www.birdlife.org/news/2022/06/08/businesses-want-eu-nature-restoration-law/>

⁸ Fastslaget i bland annat de förenade målen C-473/19 och 474/19 *Skydda skogen* (2021-03-04).

⁹ Joosten H, Tanneberger F & Moen A (Eds.). 2017. *Mires and peatlands of Europe – Status, distribution and conservation*. 780 pp. Schweizerbart Science Publishers. Stuttgart, Germany.

¹⁰ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>

¹¹ <https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/vatmark/vatmarker-och-klimat/>

idag cirka 800 000 hektar dikad torvmark samt ytterligare cirka 1,5 miljoner hektar skogsmark som påverkas negativt av dessa diken¹².

Att återställa torvmarker utgör alltså en av de allra mest effektiva landbaserade klimatåtgärderna¹³, och samtidigt stora möjligheter till positiva synergier med biologisk mångfald. Storskalig restaurering av torvmarker skulle således ge stora fördelar för både naturen och klimatet. För svenskt vidkommande vore detta den enklaste och mest effektiva åtgärden för att uppfylla en betydande del av vad restaureringsförordningen kommer att kräva.

Förslaget om restaurering av dikade torvmarker måste emellertid utvidgas till att omfatta annan markanvändning än jordbruk. I synnerhet gäller detta dikade skogsområden. Det är helt orimligt och kontraproduktivt att utelämnas dessa från krav på restaurering. Vi delar alltså Naturvårdsverkets uppfattning att återvätning av torvmark i skog ska ingå med kvantifierade målnivåer. Skogsstyrelsen har sedan 2021 i uppdrag att genomföra åtgärder för att återväta utdikade torvmarker. Kunskap och erfarenhet som byggs upp inom det uppdraget bör nyttjas även för åtgärder under restaureringsförordningen.

Jordbrukslandskapets ekosystem

Tillståndet för gräsmarker, främst naturbetesmarker och slåtterängar, och de arter som lever där är i många avseenden akut. Ingen av de 22 gräsmarksnaturtyperna uppnår gynnsam bevarandestatus och mer än 1 300 arter som är beroende av dessa miljöer är rödlistade. Att öka arealen hävdad naturbetesmark och slåtteräng är en av de viktigaste åtgärderna för att bromsa förlusten av biologisk mångfald i Sverige. Detsamma gäller bevarande och skötsel av brynmiljöer.

Naturvårdsverket och Jordbruksverket har bedömt att cirka 62 000 hektar av de värdefulla gräsmarkerna i Sverige kan restaureras med tillgängliga betesdjur under en sjuårsperiod, varav 50 000 hektar betesmark och 12 000 hektar äng. Behovet av restaurering är långt större (Jordbruksverket bedömer att förslaget i artikel 4 innebär att drygt en miljon hektar ängs- och betesmarker ska restaureras), men det vore åtminstone en god början.

BirdLife Sverige ser positivt på förslagen i artikel 8 och 9, däribland att medlemsstaterna ska öka andelen jordbruksmark med landskapselement som gynnar biologisk mångfald. Skyldigheten att öka andelen jordbruksmark med stor mångfald i landskapet måste exempelvis uttryckligen hänvisa till 2030-målet i strategin för biologisk mångfald om att täcka minst 10 % av EUs jordbruksareal (med en uppdelning på regional nivå).

Helt avgörande för förutsättningar för och genomförande av restaurering i jordbrukslandskapet är den starka styrningen av den gemensamma jordbrukspolitik (CAP). Det bör därvid påpekas att det finns uppenbart outnyttjade möjligheter inom CAP för att utveckla exempelvis ersättningar som bidrar till målen i restaureringsförordningen.

En avgörande brist i förslaget är att det saknas kvantifierade, tidsbundna mål för de flesta av de indikatorbaserade målen (artikel 9.2 och artikel 10). Utan korrigerande behöver medlemsstaterna bara presentera en ökande trend på nationell nivå och kan definiera en "godtycklig" tillfredställande nivå som ska uppnås.

¹² Drott A & Eriksson H. 2021. *Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning. Kunskapssammanställning och analys*. Rapport 2021/7. Skogsstyrelsen.

¹³ Ibid.

Skogliga ekosystem

Biodiversiteten i europeiska skogar fortsätter att utarmas, liksom deras förmåga att fungera som kolsänka¹⁴. 14 av 15 skogliga naturtyper som Sverige rapporterar till EU saknar gynnsam bevarandestatus. Det finns således ett stort behov av restaurering och ökat skydd av skog med rik biologisk mångfald. Kommissionens förslag om utökade kunskapsunderlag samt förstärkning av miljöövervakning behövs också i Sverige. Som påtalats angående jordbrukslandskapets ekosystem saknas i nuvarande förslag mätbarhet för de indikatorbaserade målen, vilket måste åtgärdas.

Det blir alltmer tydligt att det svenska trakthyggesbruket inte är hållbart och att biodiversiteten i det boreala skogsbältet i Sverige (och Finland) måste återuppbyggas för att inte många arter på sikt ska försvinna genom den pågående fragmenteringen. Som kommentar till Naturvårdsverkets analys¹⁵ av kommissionens förslag menar vi att det är helt orimligt att förstärkt hänsyn vid skogsavverkning skulle kunna definieras som restaurering. Avverkningen i sig utgör ju i så gott som alla fall (undantaget vissa former av naturvårdsgallring) en negativ påverkan, varvid förstärkt hänsyn är att betrakta som skademinimering. Restaurering innebär istället tillskapande av naturvärden som försvunnit från området på grund av skogsbruk eller andra åtgärder. För att produktionsskogsmark ska kunna definieras som restaurerad krävs ett skogsbruk som liknar naturens egna processer. Trakthyggesbruket är helt oförenligt med dessa. Lagförslaget ger goda förutsättningar för en omställning till ett mer naturnära och hållbart brukande av skogen, vilket leder till ett mer resilient skogsbruk. Ökat skogsbyte och naturvårdsbränning bör ingå som restaureringsåtgärder.

Både passiva och aktiva restaureringsåtgärder inkluderas i lagförslaget, vilket är bra. Alla skogsnaturtyper behöver inte aktiv skötsel för att behålla och utveckla höga naturvärden, utan behöver snarare skyddas från mänsklig påverkan. Skydd av kvarvarande arealer av den fjällnära skogen är helt i linje med artiklarna 4.2 och 4.7 i förslaget och skulle direkt ge resultat för Sveriges genomförande av restaureringsförordningen. Den fjällnära skogen bedöms ha synnerligen höga värden för biologisk mångfald och är mycket skyddsvärd ur globalt perspektiv. Att restaurera skogar för att uppnå samma höga naturvärden skulle ta många hundra år och i praktiken vara omöjligt. Aktiva restaureringsåtgärder krävs emellertid för att återskapa sump- och svämskogar samt öppna och varierade blandskogar.

Marina ekosystem

Världshaven lagrar (minst) lika stora mängder koldioxid som de sammantagna ekosystemen på land och absorberar ungefär en fjärdedel av de antropogena utsläppen¹⁶. Exempelvis utgör marina växter och djur som lagras i sedimenten en mycket viktig kolsänka. I EUs strategi för biologisk mångfald 2030 betonas behovet av kraftfullare åtgärder för att återställa marina miljöer, däribland kolrika ekosystem och viktiga lek- och yngelplatser för fisk. För svenskt vidkommande bedömdes samtliga marina livsmiljötyper ha dålig eller otillfredsställande status vid den senaste rapporteringen till EU.

För det mesta är passiv restaurering den mest effektiva i marina ekosystem, där åtgärder främst handlar om mer eller mindre strikt skydd och att begränsa eller helt förbjuda extrahering och exploatering. Ett typexempel på skyddsåtgärd som skapar möjlighet för restaurering och positiv påverkan på klimat är förbud mot bottentrålning. För restaurering av ålgräsängar, tångskogar och musselrev samt miljöer med kraftig antropogen påverkan kan mer aktiva restaureringsåtgärder behövas. Det bör noteras att förvaltningen av

¹⁴ https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/wwf_factsheet_nature_restoration_climate_web.pdf

¹⁵ NV-06625-22

¹⁶ Friedlingstein P et al. 2022. *Global Carbon Budget 2021*. Earth System Science Data 14: 1917–2005. <https://doi.org/10.5194/essd-14-1917-2022>

marina skyddsområden fortfarande är mycket bristfällig i Sverige, inte minst när det gäller tillsyn och övervakning.

Den gemensamma fiskeripolitiken (CFP) utgör för närvarande ett enormt hot mot möjlighet till restaurering av våra hav. Artikel 11 har hittills misslyckats att reglera skadliga fångstmetoder i marina skyddsområden, eftersom medlemsstaterna därigenom kan blockera varandras åtgärder. Restaureringsförordningen måste fastställa en tidsgräns för förfarandet med gemensamma rekommendationer och/eller ge kommissionen befogenheter att bryta medlemsstaternas dödläge om ingen överenskommelse har nåtts i tid. Effektiva skyddsåtgärder måste införas för att harmonisera CFP med restaureringsförordningen, i annat fall är havsrestaureringen dömd att misslyckas.

Övervakning och rapportering

När det gäller miljöövervakning har Sverige stolta anor¹⁷, men detta till trots har det visat sig att vårt kunskapsunderlag, inte minst vad gäller förekomst av hotade arter i skogslandskapet, i väldigt stor utsträckning inte uppfyller de juridiska krav som miljölagstiftningen ställer¹⁸. Nedläggningen av nyckelbiotopsinventeringen har ytterligare bidragit till bristerna. De föreslagna kraven på övervakning inom ramen för restaureringsförordningen skulle därvid kunna bidra till att utveckla och förbättra miljöövervakningen i Sverige, till exempel så att man ska kunna bedöma om en förbättring sker för arter och naturtyper, vilket krävs enligt EUs strategi för biologisk mångfald. *Sveriges miljöövervakning – dess uppgift och organisation för en god miljöförvaltning*¹⁹ kan utgöra en viktig utgångspunkt. När det gäller skog är det viktigt att övervakning kopplat till restaurering integreras i det förslag på nytt ramverk för övervakning av skog som nu är ute för publik konsultation och som förväntas antas av EU-kommissionen under andra kvartalet 2023²⁰.

Förslaget måste stärkas och säkerställas på följande punkter

- Höjt mål för torvmarker i jordbrukslandskapet (se bilaga 2).
- Mycket mer fokus och högre krav på restaurering av torvmarker i skogslandskapet.
- En tydlig ram och vägledning om minimikraven för medlemsstaternas fastställande av tillfredsställande nivåer behövs och ska antas i god tid (enligt artikel 17.9).
- Nationella åtaganden måste redogöra för hur planerade restaureringsåtgärder kompletterar de som medlemsstaterna redan är rättsligt skyldiga att anta enligt befintlig lagstiftning (särskilt fågel-, livsmiljö- och vattenramdirektiven).
- Restaureringsförordningen måste få en tydlig koppling till den gemensamma jordbrukspolitiken, inte minst i samband med nästa översyn och reform av CAP.
- Underlätta marin restaurering genom skrivningar i restaureringsförordningen som kopplar till EUs gemensamma fiskeripolitik. (I dagsläget försvårar/omöjliggör processer inom CFP i stor utsträckning införande av marint skydd!)
- Ökade och öronmärkta medel inom EUs budget för restaurering så att implementering av lagen underlättas (se bilaga 2).
- Mekanismerna för att se till att medlemsländerna följer lagstiftningen måste garantera genomdrivande och tillräcklig övervakning för att säkerställa att medlemsländerna bidrar till det övergripande målet.

¹⁷ BirdLife Sverige bidrar här bland annat med världens längsta obrutna ringmärkningsprogram för fåglar, som exempelvis påvisar klimatförändringarnas effekter på flyttfåglarnas ankomst. I första hand är det också våra medlemmar som utför majoriteten av de inventeringar som utgör grunden för Svensk Fågeltaxering.

¹⁸ Fastslaget i ett betydande antal domar från Mark- och miljööverdomstolen under 2021–2022.

¹⁹ SOU 2019:22

²⁰ EU forests – new EU Framework for Forest Monitoring and Strategic Plans. *In prep.*

- Det är viktigt att en betydande del av restaureringsåtgärderna påbörjas/genomförs innan 2030, så att de inte skjuts upp till strax innan 2040 eller 2050. Med nuvarande formuleringar är riskerna stora att åtgärderna sätts in för sent, då ambitionsnivån under 2020- och 2030-talen är för låg.

Slutord

Sverige försöker i olika sammanhang fortfarande hålla en hög svansföring i natur- och miljösammanhang. Vi kritiserar gärna exempelvis Brasilien och Indonesien för att skövla naturskog, medan samma sak pågår på många håll i Sveriges sista rester av naturskog. Restaureringsförordningen handlar om mycket mer än skog, men det verkar som att just restaurering av mark som idag nyttjas för skogsproduktion är det som i första hand får svenska politiker att vara så negativa till lagsförslaget. Sverige kan emellertid inte längre vara en bromskloss som i alla lägen går skogsindustrins ärenden och motsätter sig all förändring av det omoderna trakthyggesbruk som fortfarande är förhärskande i vårt land. Till och med Finland, som brukade kroka arm med Sveriges skogspolitik, har nu lämnat oss långt bakom när det gäller tillämpning av hyggesfria skogsbruksmetoder.

Redan idag visar hyggesfria skogsbruksmetoder på ekonomiska fördelar. Detta gäller i större skala, men i synnerhet för mindre skogsägare som i dagsläget inte får skäligen betalt av virkesuppköpare som i beklämmande stor utsträckning struntar i såväl certifieringskrav som den enskilde skogsägarens utkomst, vilket nyligen även uppmärksammades av Sveriges Television²¹. Väger man dessutom in fördelarna för biologisk mångfald och klimat så är trakthyggesbruket en förlust för i stort sett alla utom möjligen (kortsiktigt) för den svenska pappersmassaindustrin. Ska Sverige verkligen fortsätta att gynna bara den delen av vår ekonomi istället för den övriga samhällsutvecklingen? Är det inte dags för en förändring? Eller ska vi cementera oss ännu djupare i miljö- och klimatpolitikens skamvrå? Nyligen publicerade *Science*, en av världens mest respekterade och inflytelserika vetenskapliga tidskrifter, belägg för att Sverige utgör ett hot mot biologisk mångfald²².

Det är hög tid att Sverige åter visar sig vara en nation som tar ansvar för den natur och det välstånd som vi åtnjuter och har att förvalta. Det tydligaste sättet vi kan göra det på är att, inte minst under vårt nära förestående ordförandeskap i EU, ta en tydlig ledarroll för att restaureringsförordningen ska bli den framgång som vi alla behöver. Sverige måste avstå från att inte verka för försvagningar som syftar till egoistisk och kortsiktig ekonomisk vinning. Istället måste vi se till nödvändigheten av omställning och återuppbyggnad – för Sverige och för EUs bästa.

För BirdLife Sverige,

Daniel Bengtsson, Fågelskyddsansvarig
070 515 45 33, daniel.bengtsson@birdlife.se

Lotta Berg, Ordförande
070 881 28 14, lotta.berg@birdlife.se

²¹ <https://www.svtplay.se/video/37089929/vetenskapens-varld/vetenskapens-varld-sasong-35-avsnitt-10>

²² Chapron G. 2022. Sweden threatens European biodiversity. *Science* 378: 364. DOI: [10.1126/science.adf2714](https://doi.org/10.1126/science.adf2714)